

212.124

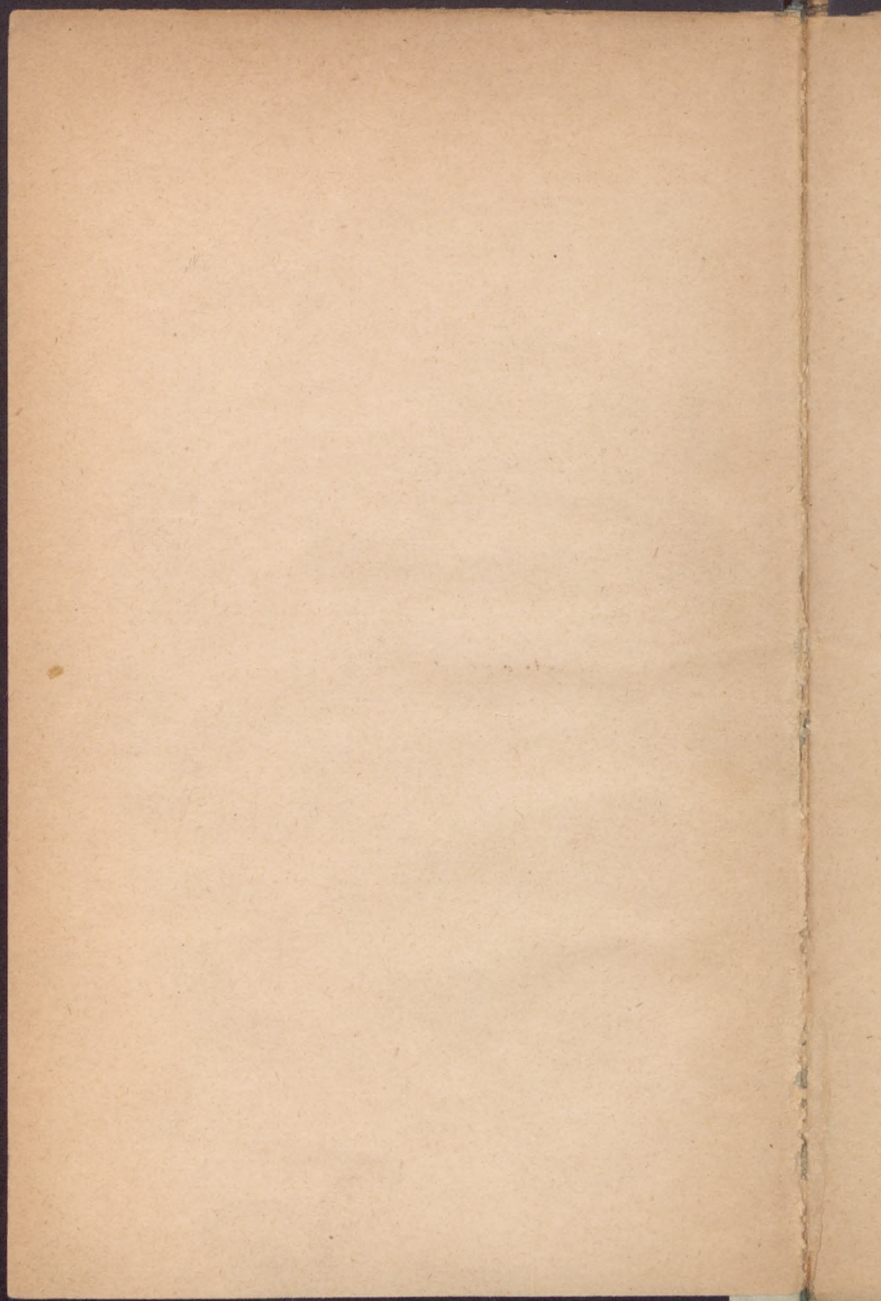
212124

HAVAS ISTVÁN
VERSEK

BUDAPEST 1918
SINGER ÉS WOLFNER
KIADÁSA

63

VERSEK

VERSEK

IRTA

HAVAS ISTVÁN

*Dr. Gárdonyi Albertnek
magyarbesszűdő szeretetem
jeléül:
99. jan. 12. a néző.*

BUDAPEST 1918 / SINGER ÉS WOLFNER

FŐVÁROSI SZABO ÉS KÖNYVTÁR
A Duplum csere-
keretében
átengedett mű.

R
2

212124

Korvin Testvérek Budapest

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR

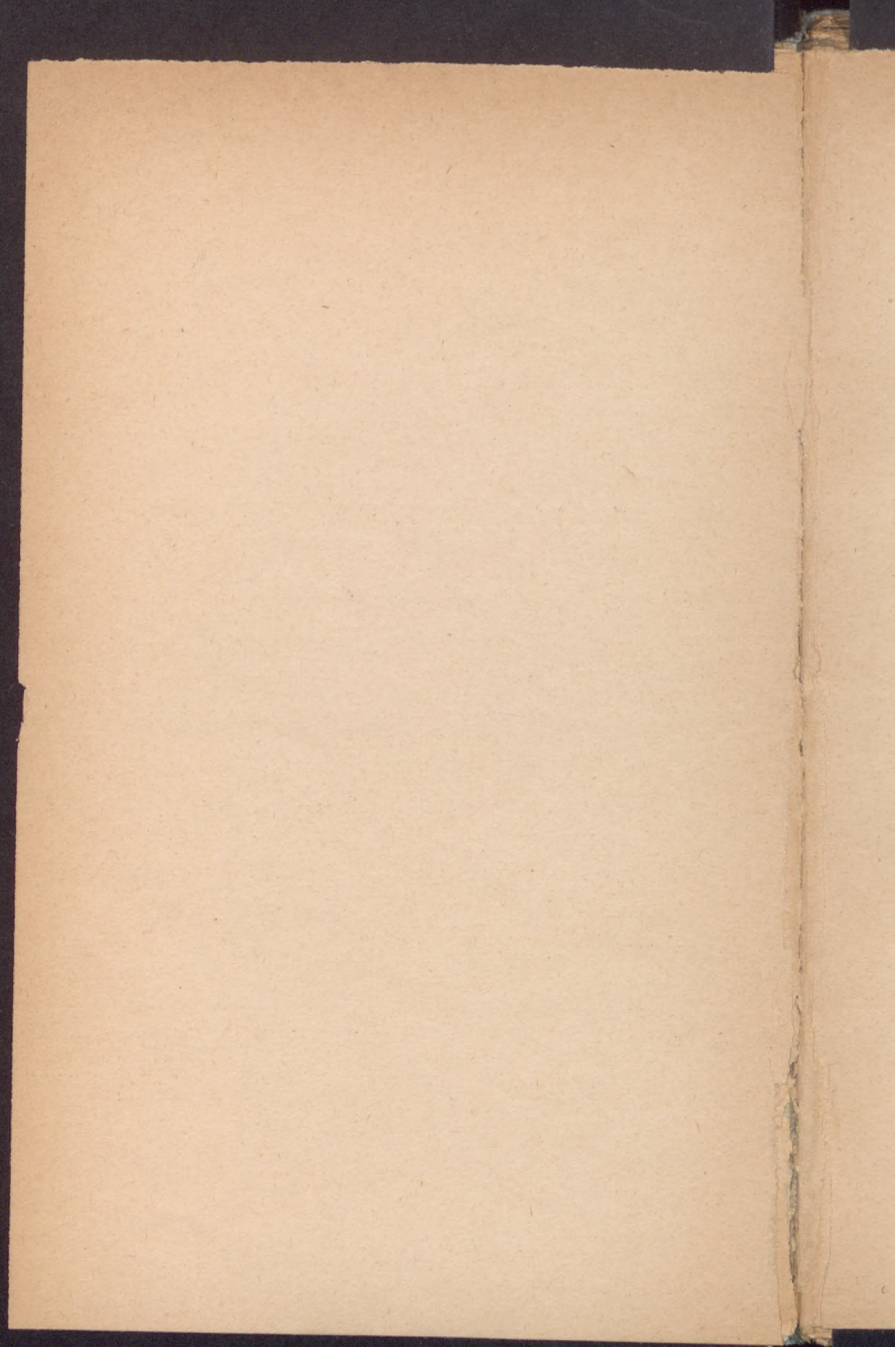
Növedéknapló

195107 B 1327 SZ.

BUDAPESTNEK,

*a Városok Városának,
a Nagynak és Szépnek,
kit még mindig oly kevesen
szeretnek igazán, ajánlom kis
könyvemet.*

A SZERZŐ

A HARANGOZÓ.

Falusi rektor volt édesapám,
Gondtól görnyedő, terhet hordozó :
Tanító, kertész, s titkoljam talán:
A többi közt volt még — harangozó.

Tíz mérő tiszta búza járt ezer',
A bölcs eklézsia megfizetett.
A mellékesből lett főfő : kenyér,
S lakmározott vígan a nyolc gyerek.

Meleg rezgéssel kongott a harang,
Bársonyként fogta meg a szíveket.
A csáradi völgyben fönt és alant
Nyugalom fogant, béke született.

Ott őgyelegtem sokszor oldalán,
Mellettünk hintó gördült szélesen . . .
Igy szólt, de rá se nézett vig apám:
Te se rösteld, harangozz, gyermekem!

Szavamat zengi völgy, hágó, orom,
Kitárt kebelű puszták, majorok ;
Árnyat riasztok az álomsoron,
Mikor az embernek harangozok.

BOLDOGSÁG ? . . .

A boldogság törékeny hajója
Ringat az élet vizén.
Nyugalmam szelid vitorláit
Puha szellők legyezgetik.
Hajóm, a gyöngéd s gyöngé mű,
Kitér a barna szirtnek,
Örvényt kerülve suhan,
Simán,
Mint egy kedélyes, nyári gondolat.

A szelek megjuhászodva
Végig nyújtózkodnak a lapos vizen,

S apró, kecses habokat vernek,
Bodros szélű fehér csipkéket,
Alabástrom női testhez illőket.

Sohse láttam még a levegőnek
Ily bensőséges, meleg azurját,
Milyennel most a mennybolt
Ingerli szerelemre a földet.
Érzelveim, mint szétfolyó arany-ére :
Lassan végigomolnak lelkemen,
Gondolataim : kényelmes, fehér hattyúk,
Vágyaim : úszó báránypellegek,
Céltalan, játszi gyermekek.

Hova viszel, törekeny hajó,
Boldogság aranyfüstös járma ? !
Gyöngyház fedélzetedre dobbantok,
Megállj, én nem bízom tebenned,
Én félek tőled !

A vad és zord viharokban,
Koldúsnapok száraz kenyérén,
Küzdelmeim zsibongó tengerén,
Elhagyva, számkivetve belőled :
Én soha se féltem.

Tőled pedig megremeg szívem,
Jobban, mindegyre jobban,
Mert a boldogság csak pillanat,
S ha hosszú : öl.
Hazudsz, hazudsz, te torz, törékeny, cifra mű,
Te a halál hajója vagy !
Hah, összetörjelek ? hogy menekedjem
Gyöngyházas födélzetedről !

NYÁRÉJI EMLÉK.

A hold nagy festő, pompás rendező,
Budát díszíti mostan kedv szerint;
Bravúros képe csupa tűz, erő,
Kévékbe' szórja a fényt meg a színt.

A Viziváros szűz fehér ara,
A várhegy karcsú deli vőlegény;
Násznagy a hold, s a csillagok kara
Vár esküvőre ez éj idején.

A Duna (érce szétfolyó, sima,)
Tükröt tart az arának szívesen.
Hárfáz a hab. Vagy tán dal ez, ima?
Apáca-ének Margitszigeten?!

Ezüstszinűk a budai hegyek ;
S Mátyás várából, melynek tornya száz,
A nagy királlyal törtet víg sereg,
Hallalit zengő, vágató vadász.

Amerre gáláns újak kanyarog,
Százegy ablak megnyílik csöndesen,
S kigyúl egy-egy lányarc . . . A hold ragyog,
A hold s egypár szerelmes női szem.

Való s álmkép egygé olvadt . . .
Hármat kondít Szent Anna temploma.
Már fut az éj, és kertjében amott
Hajnalpiros rózsát tép Gülbaba.

GYŐZELEM.

Titkom, ha lopva gondolok rád,
Ki nem firtatja földi szem.
Magányom meghitt rejtekében
Édes dsungelre lel szívem.

Mint ébredő májusi hajnal,
Bimbótáró naplehelet,
Mint pusztai távol-harangszó:
Képed úgy éri lelkemet.

Kéz a kézben, víg napsütésben
Együtt vándorlunk végtelen',
Elérhetetlen magasokban,
Beláthatatlan mélyeken.

Pagodák illatos homálya,
Legendatermő szent világ,
Milyet a költő szíve alkot,
Ha titkon emlékszik reád !

A VÁRBAN.

Sok ódon ház, gögös, hajlott, szerény,
De este mind egy-egy lovagregény ;
Utcákon, bástyán, holdsütötte téren
A halhatatlan múlt tanyázik ébren.

A nagy auktor : a csend, pár perc alatt
Kitár kaput, feltör kriptát, falat.
Daliák, asszonyok és lenge lányok
Előbukkannak, mint eleven álmok.

Lovagtornára hömpölygő tömeg,
Patkóütéstül szikrázó kövek . . .
Sisakrostély az arcot még takarja,
De fényre szomjas már acél-tarajja.

Lajost, a nagyot, ünnepli a szív,
Élet-halálra lovag érte vív.
Riad a kürt a bajnok-győzedelmen,
Riad a szív egy-egy rózsás kebelben.

. . . Vakító ércfal, induló sereg,
Nápoly felé villanó sasszemek.
Olasz ég messze még ! Mosolyg-e rájuk ? . . .
. . . Almodnak róluk kövek és virágok.

A TENGERSZEM.

Egeket vívó titán-szirteken
A kis tengerszem a lét nagy rejtélye.
Szem, ámde nem a tengeré. Az égre
Vele a Táttra néz szerelmesen.

Titkon fogadja a hódolatot
A nyájas ég, a kacér, szűzi némben.
Fürösztli arcát a tó friss vizében
S éjjel dob néki aranycsillagot.

Aranyérmecskék úsznak lent a mélyben,
S a tó oly boldog, éjjel is ragyog,
Holott mélysége fényinél nagyobb.

Holott van módja, hogy különben éljen :
Felül a sárzónán, őszugaron . . .
Körüle fenség, erő, nyugalom.

AZ UTOLSÓ RÓZSA.

A köd lomhán terjed,
Napfény bágyad, ernyed . . .
Állunk a kis kertben.
Nézd, ott még egy rózsza,
Nyár álmodozója . . .
Akárcsak mi ketten.

Didergő száműzött !
Ha szivemre tűzöd,
Összeillünk szépen,
S nem gyötör majd végre
Köd ikertestvére :
Fátyolos sejtésem.

A törül leveszed,
Szirmait leszeded,
Csak téped, csak várom . . .
S lábadnál elszórva
Ott hever a rózsza,
Összetépett álmom.

FEBRUÁR VÉGEN.

A nap, mint a tékozló milljomos,
Két kézzel szórja le a pompát . . .
A föld, víz, város, minden mámoros,
S mohón, tűzfénnyel oltja szomját.

Az agg Duna : megifjodó szirén.
Komor páncélja összetörve
Ezer darabban zajlik felszínén,
S gyémánt-fényben lejt körbe-körbe.

Égszín ruháján drága ékszerek . . .
Kacéran néz a palotákra,
Pestnek fodros habokkal integet,
Ámbár Buda szívének álma.

Budapest népe kint a partokon
Sétál, tolong s iszik a fényből,
Miként folyója, kivel oly rokon,
S akit szeret, imád szívéből.

Hiába tél, jön már a kikelet,
Uj élte szép nagyvárosomnak! . . .
Valahol messzi délpartok felett
Magyar fecskék már csomagolnak.

ALMOK FÖLDJÉN.

Ez a vidék szülőföldem,
Agi vagyon, örökölttem.
Örökölttem, mert szerettem,
Álmokkal beterigettem.

A jól termő televényen
Sarjadt a vágy, nőtt reményem.
Ki-kiszökve a kis házból:
Voltam én is libapásztor.

Az erdőben orgonáltak,
Vadgalambok verbuváltak.
Mégfizettem busás áron,
Amért kaptam a nótákon.

Libaőrző faluvégen
Almodott egy ifjú régen.
Merül a hab csipke-fodra :
Lett belőle álmok lordja.

Virilista hold-megyébe . . .
Jut kis fekete kenyérre . . .
Zsíros tagja jól bevetve,
Almokkal beterigetve.

(Csárad.)

DUNAPARTON.

Piros tavaszi nap,
A Dunán biborsáv lobog.
Fényhajók siklanak,
Hajókon sellő-asszonyok.
Mézizű, édes csókokat
Hordnak a friss szelek,
S a szív áradó bókokat
Madárként csicsereg.
A hidak szerte kéklenek,
Mint színes szalagok,
Miket a zajló ár felett
Tartanak angyalok.

A hullámorgona
Búg gerjesztő szimfóniát . . .
Érik a vágy bora,
Gömbölyödik a lomb, virág.
A rózsák és szívek
Egymás karjába ömlenek,
S a Dunapart, Sziget :
Egy nagy szerelmi körmenet.

BALATONI ÉJ.

Szerelmes szép asszony, a Balaton
Kibontja olyik este kék haját,
S hallgatja csipkés, fodros habokon
Nyáréji szellők fojtott sóhaját.

Szerenád bűg a nádasok között,
Holdhárfa't pengető sellő-zene . . .
S ömleszt a vízre mély sugárözönt
A hold mélézó, esdő tűzsze.

Fehérlik a víz nyájas homloka,
És elsimúlnak érdes ráncai.
De a féltékeny, bús Tihany foka
Árnyát feketén, hosszan ráveti.

A nyáréj engedelkeny és puha,
Illat-hullám leng a Bakony felül;
Szélsuttogás, dal: mind a kék szava . . .
S valaki (talán a hold?) hegedül.

Keblére zárja a holdlovagot
Végül mégis csak a szép Balaton.
Az éj elalszik . . . S az ezüst habok
Rózsás ajkakkal ébrednek hajnalon.

A VÉRMEZŐ.

A Vérmező a Vár alatt
Hallgatagon alszik éjjel.
Elkerüli az ábrándos,
Suttogó pár szerelmével.

Cimborája csupán a hold,
Pártfogója gyásznak, bűnnek.
Sárga rózsát hint reája,
Hogy ne lássa szomorúnak.

Az ódon vár ablakában
Gyújt a holdfény kis gyertyákat.
Ki-kigyulnak . . . de eloltják
Csontos kezek, síri árnyak.

A Vérmezőn egy pap lépked,
Szól. Szavai tüzes ércek.
Kezében nagy barátkalap,
Két nagy szeme: két szövétnek.

Am egyszerre csak megbotlik . . .
Megvillan a hóhér bárdja . . .
De hajnalra vérpiros fény
Szökik fel a Vár fokára.

ÉBREDÉS AZ ERDŐN.

Már vonja, egyre összébb vonja
Sátorát a sunyi éjjel.
Megvert alázattal hurcolkodik el,
S nesztelenül, mint a tolvaj, ki érzi,
Hogy tetten érhetik
Minden pillanatban.
Mérföldeket jeleznek léptei,
Tekintet alig tudja követni,
Szárnya van,
Óriás fekete bársony-szárnya,
Mint egy nagy halálfejű
Pillének.

Bilincsből szabadult rab a rengeteg,
Ki most eszmél, tudatra gerjed.
Nyugtalanul meg-megmozdítja
Tagjait, mérföldes sörényét;
De rejtőző, bátortalan még
Minden kezdése . . . Vár.

Álmos szemű, süldő virágok
Makrancos kedvben tekintenek föl;
Borzas a szirmuk, gyűrött ruhájok.
A gőgös tölgyek nagy kényelemmel,
Az illik s nem illik-kel mit sem törődve,
Ásítanak hús, frissítő álmukra . . .
Az öntelt juharfa,
Ez a hiú, nagykorú leány,
Lomhán nyújtózkodik a patak partján;
Majd belenéz a víz tükrebe,
S mereng a tulajdon bájain.

Itt-ott egy-egy kisebb, nagyobb madár
Kiszökken ágyából,
S megrázza lágy tollait. Kefélkedik.
Figyelmes, halkított hangon

A világért sem szólna még többet :
„Jó reggelt ! Jó reggelt !“
S elnémul megint. Vár.

A patak susogva siklik tova,
Mintha puha selyemből volnának
Habzó fehér fodrai.
Halkan perdülő bókók kíséretében
Csókolja meg a ráhajló
Harangvirágok arcát.
Kerek tisztásra érve ki,
Ott látja az erdő szeladonját :
Egy deli himszarvast,
Amint föntartott fejfel,
Kelet felé kémlelve . . . vár.
Soha fessebb, királyibb tartást,
Délcegebb fejet,
(Igazi koronás fő !)
Nem faragott ennél szobrász.

Ezalatt pedig
Az örök fény születő helyén,
Keleten :
Terítik már az ég peremére
A biborfényben úszó

Végtelen palástot,
Mely elfödi a barna hegyek ormát.

Nagy örömében megindul az erdő,
Sürgő-forgó készülődés, zsibongás.
Az élet mintha egy végigfutó,
Hatalmas hullámot vetne . . .
Rá még egy pillanatnyi csend,
Aztán :

Hozsannába' tör ki minden madárajk,
Felszökken a patak, csengőbb hangon zúg ;
Elbődül a szarvas,
S kitárja százkarú koronáját a fa,
Hogy méltón fogadja
A ráhulló sugarak özönét.
Nevetnek már a kis virágok,
Gyémántot tűznek hajokba, fülökbe,
Mert a rajtok ülő harmatcseppben
Mindenikben ott ragyog
A fölkelő Nap tűz-arca.
Tűz, — tűz, — tűz !
— Kiáltja száz nyelven a felgerjedt élet —
A mámor, szerelem, valóság
Áradó örök tüze, forrása : Nap !
Hozsanna !

HADIHAJÓ AVATÁSÁRA.

Eredj utadra, páncélóriás,
Hasítsd a tenger üvöltő vizét,
Uralkodj a hullámok árjain,
Merészen, csak előre, mint a lélek,
Kit lángja halhatatlanságba visz!
Páncélod ellenálljon, ha vihar
S bontó elemek dühe ront reá,
Kereked, amíg küzdelemben izzik,
Vigye az ember művét diadalra!
Sorsod : véres csatákban hősi harc.
Az ész teremtet. Őt szolgálod érte.

Páncélod, géped, minden kis szöged :
Katona, mit a fények fénye nemzett.
Urad egész világok fejedelme,
Az ő nevével indulsz most a vízre,
Az ő nevében hordj áldást, szerencsét,
Műveltséget és fényt az embereknek,
Békességet a védtelen kunyhó fiának !

De ha ágyúid gyilkos magja egyszer
Valami távoli boldog sziget
Lakóinak szabadságára tör,
Akiknek életük ez a szabadság :
Géped recsegve, zúgva törjön össze,
Diadalt érjen rajtad a vihar,
Morzsoljanak szét a bűsz elemek !
S míg roncsaid a mélyben vesznek el,
Falják fel szolgáló-zsoldosaidat
A tenger éhes szörnyetegjei !

(1912.)

AZ APOLÓNÓ.

Feleségemnek.

Izzó, fullasztó éjjelek,
A szobában száz rém cikáz.
De légy vesztég, lázas beteg,
Valaki őriz, rád vigyáz!

Átéli szenvedésedet,
Ügyedben az éggel beszél.
Nem roskad össze réveteg,
Két gyenge lába hős acél.

Agyadnál hívő posztot áll
A rendületlen katona,
Kit meg nem rémít a ragály,
Sem a haldoklás alkonya.

Alattomos ellenfele
Látatlan rejtekről nyilaz.
Ő szívét küldi ellene,
Mely bátor, önzetlen, igaz.

Szép arca fényes napverő,
Rózsát, derűt szór, mint gyerek...
Mily óriás a gyenge nő,
Az égisz ér, mikor szeret.

A HUNOK.

A földön egyre tart az örök nagy séta . . .
Utra kél Attila késő ivadéka,
A kifosztott küzdő, gyámoltalan gyöngé,
Akit hunnak gúnyol Amerika földje.

Érceket forraló pokoli kohókban
Dolgoznak éj-nappal szédítő robotban.
S hol a tűz legközelb okádja a mérget:
Oda lökik a hunt gyűlölködő népek.
Megvetett véreit a nagy hunseregnek.
Akitől őseik egykor úgy remegtek.
Alkudni nem tudnak, egymagukban állnak:
Elszánt vőlegényi rőt máglya-halálnak!
Sápadt, csontos arcuk ragyog a vad fényben,
Halálmegvetés ül mindnek a szemében.
Koresban is kigyulnak még egyszer a lángok,
Amik fölperzselték egykor a világot.

Jaj annak, aki egy percre is elszédül!
Nyom nélkül elsikkad a földnek szinérül.
Az éhes kohóban porló por se' marad.
El sem sötétednek az izzó sugarak.
Mihamar egy másik kerül a helyére.
Nem baj, úgy is fogytán-fogy már a hun vére,
Ugy sincsen testvére sehol a világon.
Dicsőségek is már csak költői álom!

S aki el nem hamvad: oda vész a lába,
Dolgozó két karja, két szemevilága.
S végül... hogy ne lássák a torz szenvedőket,
Távol egy szigeten gyűjtik egybe őket.
Ott senyved el aztán árván, számkivetve
A dolgozó hunok koldus regimentje.

ORSZAGHAZARA.

Kolostor ez a sötét épület?
Elátkozott lovagi vár?
Csupa kő s minden köve vak, süket?
Ki tette holttá: nép, király?
Jön-e kor, s jönnek-e majd férfiak,
Kiket eszményök hoz ide,
Kiknek szavától a kő megriad,
S megdobban milliók szíve?
Nézik-e majd megértő magyarok,
S a lélek fénnel megtelik:
Mikor kigyújtja a sok ablakot
E ház, mint anya szemeit?

ÉJSZAKA.

Uram, adj álmod, hogy aludjak,
Az éj már régen rám szakadt.
A gond hágóin elgyötörtnék
Adj nékem békés álmokat !

Világot, melyben a gyűlölség
Nem gyújt máglyákat szüntelen,
És nem zúditja vérpatakját
Az egyenlőtlen küzdelem.

Ahol megértő, szent közösség
Csorgat a sebre balzsamot,
S mindenkiért van a Mindenség,
Mely minket egynek alkotott.

A s
Zaj
Csó
A t
Mik

Gyá
A t
Az
Vid
Ma

A SZŐKE ELBA . . .

A szőke Elba víg, germán gyerek,
Zajos medrében táncol, hempereg.
Csókot szór néki a sok villa tornya . . .
A tájak : kézművelte hős terek,
Mikről viszhangzik édes holli-holla.

Gyáarak ezrében dolgos part fölött
A turbinák vizárja dübörög.
Az Elbán vontatók terhes uszálya . . .
Vidék, mely ennyi kincsbe öltözött,
Magyar szememnek szinte kész csudája !

Magános hajó fut Mohács alatt,
A Duna partja puszta, álmatag,
Mocsaraiban néhanap vadásznak.
A hajón egypár szótalan alak,
S fölöttük a túzok ver lomha szárnyat.

(Schandau, 1912.)

KERESZTUTON.

Agyó, bucsúzó, vig dalok,
Csapongó trillák, lepke-álmok!
Holnap más úton hajtatok,
Más harc katonájának állok,
Csapongó trillák, lepke-álmok!

Szemem révetegül tekint,
Álmok, szépasszony-arcotokra.
— Az élet barbár gondja int,
S egy kéz gyászfátyolt mintha vonna,
Álmok, szépasszony-arcotokra.

UTRAVALÓ

iskolába menő kisfiúnak.

Lábad bársonyküszöbre lépjén,
Ajtó, amin belépsz, zenéljen!
Az ablakok és iskolafalak
Anyád szemével mosolyogjanak,
Mint álmaid gyermekszobádban!

Napon sarjaszt a rügy virágot...
Levegőt, formát nyerjen álmod,
Ha jön érted az Élet s kivezet.
Acélt kovácsolj, forrassz kincseket,
S tüzet élessz kis koponyádban!

BERTA.

Én nyolc éves voltam. Ő talán hat éves . . .
Emléke, mint ő volt : gyermeki, beszédes.

Lenhaja a napban glóriásan fénylett.
Hivogató szava : karácsonyi ének.

Megfeleztük, amit ozsonnára kaptunk.
Egymás almájába szívesen haraptunk.

Játékunk : bujóska, fafogó, miegyéb . . .
— Egyszer csak elváltunk. Messzire elvitték.

Kezet adott, köszönt. Mosolygott az édes . . .
Ha még él, maholnap ő is negyven éves.

TALALKOZÁS.

A völgyben a csend álmot űz . . .
Piros ajkán csattog a tűz.

A kék hegyen alkonyodik . . .
Kék szemében hajnalodik.

Ránk meredez a sziklafal . . .
Könnyű lépte: tánc, diadal.

Sötét kévék . . . Az est terül . . .
Csengő szava fényt hegedül.

A fák között már nincs sugár . . .
Szíve dalt ver, mint egy gitár.

KÖSZEGI ZSUZIKA.

...Ma esküdt meg Bercsényi úr
Zsuzsival... Ismerek én olyat, ked
is ismeri, édes néném, hogy na-
gyobb szüksége volna a házasságra,
de . . . nemcsak a búcsút járjak
pénzzel, hanem a mennyasszony
táncát is. (*Mikes levele* Rodostóból
1723. okt. 15.)

Zsuzsika nem volt lenge pálma,
Mint a hellén Afrodité.
Kerek volt arca, keskeny álla,
S fejét dús ében haj fődé.
A szerelem vadrózsa-lángja
Szemében alig lobogott,
Szikrát tán sohsem is fogott.

A bujdosók csüggedt körében
Mikor esténként megjelent,
Fiatalsága derűjében
Sugárzott, mint valami szent.
Kik elnézték szemeit ébren :
Almodtak róla szépeket . . .
De ő csak himzett, énekelt.

S dala nem űzte el az árnyat,
Mely ott minden háztájon ült.
Keblét nem marcangolta bánat . . .
(Tó, mely nem zajlott, nem derült !)
Sóhajtott-e, ha néha szárnyalt
Remegő trilla ajakán ? —
Mert ahhoz sem értett talán.

Kuructól nagy áldozatot kért
Rodostón a honszeretet :
Felszívta a piros magyar vért,
S a tápláló reményeket.
A fejdelem a bibliáért
Égig érő multat temet . . .
Csak Mikes él, aki — szeret.

De Zsuzsi álmot meg nem értett
A hajnalok tűzfényinél.
Nem ment el helyre menyecskének,
Nagyasszony lett — Bercsényiné.
S holtig zokogott érte ének,
Meg nem nyiló szerelmeért,
Mely egy bógánckórót sem ért.

TE RÓZSZÁZAL VAGY . . .

Te rózsaszál vagy,
Én tövis vagyok ;
Te napsugár vagy,
Én könnycsepp vagyok.
Te szivárvány vagy,
Én felhő vagyok ;
Te csalogány vagy,
Én vihar vagyok.
Lánya a fénynek,
Én halál vagyok,
Nagy ellentéted,
Leláncolt rabod !

NYÁRI ERDŐ.

A nyári erdő hangos iskola,
Betölti a diákok víg sora.
A patakmenti zugban most tanul
Harangozni egy-egy kék kampanul.
Magol fölöttük a fán a rigó,
A csintalan, nagyszájú nebuló.
Anyányi lepkék, süldő madarak
Szabadszárnyon mind messze tartanak.
Gyengébbje félénk; bukik, elesik.
Vele az osztályt ismételtetik.
A tücsök, cincér versenyt hegedül,
Csermelyzsongásba kakukszó vegyül.

Az oroszlánszáj ? . . Az az ősjogász . .
A darázs úrfi padon nyargalász.
A harkály tárgya a gimnasztika.
Osztály lustája a szarvas csiga.
Csalogányajkon művészdal terem . . .
Gyönyörű erdő, üde tanterem !
Fahegybe ül, mint egy zöld katedrára,
A mosolygó nap, az erdő tanára.

PETŐFI.

Kis ház körül ólalkodik az est,
Bent a szobában mécset gyujt a vers,
Amint fölcsendül gyermek-ajkakon.
A csillagnép benéz az ablakon :
Egy kis diák szaval . . . István öcsémhez . . .
Bús özvegy varr, de most örömet érez,
Csókkal borítja fia ajakát,
Ajkán a költő áradó dalát.

Ifjú lány ódon könyvben elmerül . . .
A könyv (csak fedele ő) új belül.
Lapján lobogó álmok, ütemek
Egész világa lüktet, megremeg.

Az anya varr, varr . . . És zörmöl a gép,
Míg lánya kéjes tündérföldre lép,
Hol délibábok egymást kergetik,
Puszták vadonját folyamok szelik . . .
Betyárok harca, szélvész-orgona . . .
A Tisza partján lányok mosolya . . .
A mármárosi bércezen alkonyat . . .
Etelka képe, ciprus-lombozat . . .
Mélységeit a magasság kitárja,
S míg őt röpíti képzelete szárnya,
A gyönyörök ösvényét járja, járja . . .
De ábránd völgyén ki lobogva fut,
Azt kimeríti virág, álom, út,
Szép harmatteste elfárad, hanyatlík . . .
A lány feje két hó-karjára hajlík . . .
Vágtat az este, ám ballag az éjjel.
Fiu, lány alszik már, csak anyjok ébren.
A kinyitott könyv hárfa-lapja
Most meg őt hívja, csalogatja.
Bezárt vágyakról pattan régi zár,
Tavaszi nótát penget a gitár,
Aranytüzeket gyújt az éjbe
A Julia-dalok zenéje.

* *

Nap- s éjszakában, ifjan, őregen :
Petőfi köztünk mindig megjelen.
Palota, kunyhó, ezer kis szoba :
Költészetének meghitt otthona.
Szíve meggyújtja fázók tűzhelyét,
S lámpája fénye nő, nő egyre még.

JÜLIUSI ÉJ.

Pest alszik. Álmodt fest az éj . . .
A Duna árnyas kebele,
Mint egy regés Alhambra-mély :
Fényoszloppal telistele.
Közöttük órjas istenek
Kősziklákat gördítenek :
Várost emel Pannónia
Legyőzött rabszolga-fia.
Jön, Róma, sasos légiód,
S kígyóznak piros vérfolyók !

Attila sátora előtt
Kincsterhes adófizetők
Görnyedten, térden állanak.
Árpádot ujongó hadak
Pajzson magasra emelik.
Uj isten jöttét hirdetik
István körül a szent papok,
Barátok, jámbor lovagok.
Az őshitvalló kétkedik,
De sírva keresztelkedik . . .
Oligarchák serege jó,
S velők idegen cselszövő,
Ellenkirályok, hercegek :
Testvért csatára késztenek . . .
Palotát épít Nagy Lajos,
Magyarja kedve víg, zajos.
Mátyást tudósok környezik,
Bámulják kincsét, könyveit.
Pápáktól jönnek követek,
Bús török-szélvész közeleg,
S rom jelzi sok végvár helyét . . .
A marcona labanc-cseléd
Gúnyol elvénhedt kurucot.
A bujdosó keres zugot.
Zeng a vándor lantpengető

Kezében ócska hegedő . . .
Magyar színészek játszanak
Vendégül, kocsiszin alatt ;
A taps még gyenge és szelid,
De már nyitják a Nemzetit,
Alvó Pest serken álmiból . . .
Az első gőzös füttye szól . . .
Jön Széchenyi, Kossuth, Deák,
Boldog, ki most e mélybe lát,
Hol milljó kéz fur, farag, ás,
S fölkel egy sudár óriás,
Arányos termet, dali test . . .
Megdobban szive : Budapest.

VASARNAP DÉLUTAN.

Budapest kőváros ?
Ma kedve drágakő . . .
Doktor, patikáros
Alhatik s ez a fő.
Megtelik a zöldben
Vendéglő, kávéház.
Egy-egy teli pinten
A mámor elméláz.
Másra is, nem borra
Szomjazik a világ ;
Most hajlik a csókra
Egy lány, szép szál virág.

Ki ezért morogna
Nagyképű öregúr.
A Jánoshegy orma
Diszkrétén szemet húny.
Szép napkoronáját
Fejéről leveszi,
S Budapest orcáját
Hús széllel legyezi.

A BUDAI VÁRKERTBEN.

Bút hárfáznak az alkonyi szelek,
A fák között tompított ütemek,
S lábujjhegyen járó emlékezet
Föst e tájékra nagy gyászkeretet.

Valaki bolyong itt, majd eltűnik,
A neszben hallod puha lépteit ;
Látod ruhája éji színeit,
Borus szemében szíve gyöngyeit.

Sugár alakja hogy nem délibáb :
Hites tanuk ezek a multi fák.
Mely eltakarta : fent a szárnyas ág,
Mely köszöntötte : minden szál virág.

Napáldozatkor itt sétálsz vele,
Ez a kert álmainak színhelye,
Királyi lényével most is tele . . .
Nem koronát: glóriát hord feje.

. . . Bút hárfáznak az alkonyi szelek,
A fák között tompított ütemek,
S lábujjhegyen járó emlékezet
Föst e tájékra nagy gyászkeretet.

PESTI ÉJSZAKA.

A Pesti házakon alszik a hó,
De bennök farsang kedve tombol.
Szilaj ütemek zürje hallható
A sikongó, vig ablakokból.

A Duna hófehér ruhába'
Igéző éji esküvőre megy.
Száz piros ablak néz utána,
S Budán, mint Othelló, egy néma hegy.

Bús dráma ül a Gellérthegy felett,
Ki a Dunát szereti mélyen,
S nem veszi észre, hogy az mást szeret,
Hogy elszökik mellőle régen.

Menyasszony már a csodaszép folyó,
Lent várja tenger-vőlegénye.
Az északi szél, e tündérszabó,
Maga öltözteti fehérbe.

A jégtáblákon csipkelobogó,
Gyémántot szór a parti lámpa.
Száz zuzmarás fa, (szőke nyoszolyó,
Kiséri hermelin-ruhába'.

(1912.)

BÖLCSŐDAL.

— A Margit-legendából. —

Daltul zsong az uj vár gyermekszobája . . .

Alszik-e már Béla király kis lánya ?...

Tölgyzsámolyon egy szóror térdepel,

Csicsijja, bölcsődalt így énekel :

Jézus ! . . .

Ő volt eddig a földön legnagyobb,

Cselédei : királyok, szent papok . . .

Jézus ! . . .

Istennek volt ő nagy ember-fia,

Alázatos bölcs, koldus, dalia . . .

Jézus ! . . .

Ő volt a legszebb . . . Margit, alszol-e ? . . .

Maga a menny volt kékelő szeme.

Alakján fénylett a fehér talár,

Orcáján a mennybéli fénysugár . . .

Jézus ! . . .

Gesztenyeszin haja mint lágy selyem,

Deli vállára omlott szélesen.

Szava : hajnalt ébresztő kürtzene.

Imádta szüzek, ifjak serege . . .

Jézus ! . . .

Csicsijja, gyermek! Jézus most is itt van,

Nappal szívedben, éjjel álmaidban ;

Kezedet fogja, szent virágot ad,

Lezárja csókkal eper-ajkadat.

Jézus ! . . .

A BUDAI BARÁT.

Zavaros harangszó . . . fénytelen vasárnap,
Tornyos Buda népe a templomba árad.
A budai barát viharverte képpel
A szószékre lépdél.

„Igazságát, Isten, nagyságos nevednek,
Feddő szózatomat a magyar nemzetnek!
Magyarok, ti Isten kiválasztott népe,
Tirátok sugárzott égi kegyessége,
Kihívtátok mégis haragját őneki,
Ostorával aki a vétkest követi.
Hej, királyi urak, hízalgő cselédek,
Ártatlannak vérét amikor vettétek:

Fizettetek szépen vitézségér', jóér', . . .
Lelketekhez illet éppen az a hóhér,
Emelni pallosát ki négyszer is merte . . .
Búval harmatozó Istenanyánk kertje,
Letépte szivedről a legszebb virágot :
Esküszegő kézzel koronás királyod !
Kora sírt ástatok, szép jó urak neki,
Deli testét puhán majd a föld elfedi.
Az idő meg lassan fölötte elhalad,
Szívéből illatos bús vadvirág fakad.
Nem is leszen itt ő többé utatokba',
De kihullt vére rá freccsent arcotokra.
Jaj, ki mossza azt le, jaj, hiszen az éget,
Pokolnál pokolibb az a cudar vétek,
Földönfutóvá tesz, László király, téged !"

RÖVID NYAR.

Egy röpke óra, nap :
A nyár,
Alig forrt ki heve,
Lejár.
Kopogtat. Ujongunk :
Szabad !
Kurta kéj, már könnyünk
Szakad.
Csípősen fujdogál
A szél,
Már az ősz követe
Beszél.
Hiába húz vissza
A vágy :
Harasztból vetve vár
Az ágy.

HEGYEK ÉS SZIVEK.

Kopár hegyen az élet búskomor . . .
De ha kinyílt egy rózsabokor :
Hajnalra már a lég dallal tele.
Csókol az élet mámoros szele.

Testvér, hányszor vagy fáradt és beteg,
Gond nyüge fojtja zsibbadt lelkedet . . .
De egy perc váratlan rózsát fakaszt,
Győzelmes álmot, délibáb — tavaszt.

FOLYIK A VIZ . . .

Hamvas-piros a táj. Nagy útra készen
A faluszélen
Aranyba von a nap egy ócska malmot.
Pásztortüzekre gyujtnak fenn a halmok.
Fáradt, öreg malomkerék,
Bodrozsa a patak levét,
Rubint vereslik a fehér habon . . .
Folyik a víz, zakatol a malom.

Jegenyesor mereven, nagyratartón
Ört áll a parton.
Keskeny árnyat borít a háztetőre,
Hosszú sávot a mohos falra, kőre.
S fölcsendül lombjai alatt
Virágének, mely most fakad
Piros lányajkon, bibor tájakon . . .
Folyik a víz, zakatol a malom.

A nap, míg gyermekként játszik, leszédül
Az égi székrül.
Búsbarna köpönyegbe burkolóznak
Partjai a fényevesztett folyónak.
A bólogató jegenyék
Fáradtan, lomhán, feketén
El-elméláznak messze-csillagon . . .
Folyik a víz, zakatol a malom.

TULIPÁNTOS ÖREG LÁDA.

Tulipántos öreg láda
Almodozik a szobába'.
A világban járva szerte :
Nem akadtam soha szebbre.

Bár együgyü cifrasága,
Nekem mégis becses, drága,
Hozzá fűz ezer emlékem,
Öregsége büszkeségem.

Anyámnak volt kincsestára,
Bizalmasa, hű titkára.
Rejtekében drágagyöngye
Ott van most is : imakönyve.

Méhében nagy vaskules fordul.
Rozsdás sarka megcsikordul.
Kikötőt ér fáradt csónak . . .
Nyilik békés koporsónak.

Nagy álmoknak, szerelmeknek,
Csődbe jutott terveimnek :
Lesz kebleden porló álma,
Tulipántos öreg láda !

A TINTA . . .

A tinta folyam,
Átzúg a sziveken —
Tengeri moraj,
Csapkodó szirteken . . .
A tinta felhő,
Erdőket elborít —
Haragos menykő,
Piramist felborít . . .
A tinta zápor,
Felüdít levegőt —
Tavaszi mámor
Boldogít szeretőt . . .

A tinta rozsda,
Acélba, szívbe mar —
Májusi rózsza,
Ölelő női kar . . .
A tinta fáklya,
Lángot vet az éjbe :
Ha költő mártja
Értollát beléje.

KAVÉHAZBAN.

A nap innen megszökik,
De nagy úr az este.
Lilaszinbe öltözik
Sárga, puha teste.

Kék csillárok ágboga,
Narancsok, félholdak :
Fényökkel e pagoda
Belsején szétfolynak.

A márványból szikrázó
Tűzviolák nőnek,
A frizekre kigyózó
Folyondárok törnek.

Lángnyelvekkel sziszegve
Buknak, hemperegnek,
A gyulékony szivekbe
Tűzsóvákat vetnek.

Táncot rop itt az élet,
Ujrázva, cifrázva.
Udvarolgat a fénynek
A gondok királya.

LEGYÖZTELEK.

Jösz — magadtól, önként,
Jösz — kényszerítő szó nélkül.
A tavaszi nap
Bókolva diadémot von
Fejed köré.
Alakod, mint felszökő vízsugár,
Magasba nyúlik,
S ruhád, mint maga az alázat,
Simul a fejedelmi termetre . . .
Jösz . . .

A hajthatatlan, gögös fák
Visszafojtják lélegzetüket,
S csodálkozva merednek föléd.
A százszorszép s virágpajtásai
Lábujjhegyen ágaskodva
Nyujtogatják kíváncsi kis fejüket;
S mosolyogva hajlik meg közülök az,
Akire rálép tündéri lábad,
Mely máskor szíveket tipor.

És én várlak, mint egy boldog Cézár,
Ki meghódította a világot.
Soha, soha el nem képzelhető
Gyönyörrel szemléllek,
Mert az enyém vagy,
Mert legyőztelek . . .
Jössz — magadtól, önként,
Megadva — hozzám.

Nézd, úgy állok itten,
Mint a néma cédrus
A merész hegyfokon!
S nézlek mohón, ittasan, lángolón:
Nem álmodott diadaltól — részegen . . .

Lassan jöjj, mert amíg közelítség:
Minden pillanat egy megszentelt világ,
Uj, láthatatlan
Minden filiszter-szemnek.
. . . Lassan jöjj,
Mert amire elérsz:
Kezed érintésére össze kell roskadnom.
Meghalni akarok élttem
Legmámorosabb pillanatában,
Amihez foghatót
Nem érek többé.
Soha többé!

SZIVEM . . .

Szivem zengő harangvirág,
Kit megcsendít a kikelet . . .
Harangszóból, bim-bam, édes,
Friss dalokat csendítgetek.

Szivem nyári furulyaszó,
A mezők halk táját szeli . . .
Ablakodon, kip-kop, édes
Álmaidat fölcsengeti.

Szivem gőgös, fenhéjázó . . .
De szavadra mint kis cseléd :
Roskadozva, aránytálon
Az életét viszi eléd.

JÖJJ!

Jöjj! Szivem elvisz a Senki-szigetre,
Hol csipke-bokrok lángja ég.
Regéket írnak rólunk, kik szeretve
Együtt jártuk a sorsok tengerét.

„Örvények árján túl révpartra keltek,
— Így fest rólunk a hír és szerelem, —
Nyomort, fájdalmat, mindent elfeledtek,
S az égbe szálltak Illés-szekeren.“

ORKÁN.

A mélységekből valahonnan,
Rekedten búgva, szakadottan,
A poklok torkán
Kitört az orkán.
Szilaj tempóját ott fújták alul :
Ördög-tüdővel, irgalmatlanul,
Kiknek elméjük, szivök sohse volt,
Csak gyűlöletük méreg-nyála folyt.
A furiákról a láncot leoldva
Tomboltak, táncot lejtve a pokolba.
Daloltak : trallala,
Nevettek : hahaha !

A földre jutó fergeteg
Élőt halálba kergetett ;
Tövestől tépte ki a fákat,
Magával hurcolt koronákat.
Tűzvészt sodort a városokra,
Völgyek ölébe mérget ontott,
A tengereket korbácsolta,
Felszállt és a felhőkre rontott.
S az ember, ez a lenge falevél,
Lett a tüzek s a mérgek martaléka,
Öldöste hőség, vágta durva szél,
S őrvongve hullt hegyről a szakadékba.

(1915.)

1915 SZILVESZTER ESTÉJÉN.

Nemcsak a lángész alkotása,
Műremekek, városok, utcák —
Az égig érő áldozatban
Elhamvadsz-é, te is, hazugság?
Bőszült rianásod magaddal
Sodort világszép kincseket,
Mit századok hordottak össze . . .
Átszúrtál égő sziveket,
Remények, álmok hordozóit . . .
Agyakat döntöttél a porba,
Mikben teremő, égi szikrák.
Lobbantak ki fájón-ragyogva.

Te voltál az ok és a végzet,
Nyomort aki reánk idézett.
Miattad ment birokra, harcra,
Kinek isteni vón' az arca :
Az ember, a te vak cseléded.

. . . Tán ők, tán mások lesznek ők majd,
Kik győznek a szörnyű tusán,
A visszatérők, a tette készek
Az igazság vastrónusán.
Vakságuk is nekünk világít,
És csonkaságuk szül egészet ;
Megmentett életük : jövődöt,
Igénytelenségük : merészet.
Megujhodik a vén Európa,
Eldobja cifra rongyait,
Mert kendőzetlen tiszta arccal
Gyászolja meg majd holtjait.

FERI ÖCSÉM.

Vér ömlött lassú csermelyekben,
Vérrózsa nyílt a hó fehérjén . . .
A gránátok viharja ellen
Uzsok, Szan, Visztula vidékén,
Ott ment rohamra fergetegben,
Vitéz honvédszázada élén
Az én öcsém.

Lecsapta Lublinnál a rögre
S elföldelé egy muszka gránát.
Kiásták. Vérben, összetörve
Hogy még élt, szinte megcsodálták.
Szeme lehúnyva, izmos ökle
Görcsösen szorította kardját
A földben is.

Fölepült s ment Volhiniába,
Hol ujra véres harcba szálltak,
A júniusi vad csatákba'
A halál helyett ők kaszáltak,
Véreztek is, de nem hiába,
Mert letörték a muszka szárnyat,
Mely már repült.

Sorsdöntő ágyúk hangja bődül
A csata sivatag terén.
Szívéből mégis egyre zöldül
Eszmék vetése, hit, remény.
Mint a virág a honi földből,
Mit karja véd hullák hegyén,
Harc poklain.

HA MEGHALOK . . .

Ha meghalok, temessetek el
Nagy, messzi rónaság közepén,
Hol a tavasz fuvalmára
Szántóvető barázdálja a földet,
S míg ballagdál nagy lelki nyugalmában,
Feje fölött megzendül a pacsirta,
Ez a láthatatlan légi madár,
Ki úgy betölti hangjával
A ragyogó magasságot,
Mintha ott fenn a fénysugarak
Maguk törnének ki zengésbe.

Fejfám ne légyen hideg márvány,
Élőfa nőjön ki helyette.

A szil, a hárs :

Forró naptüzéskor siromra

Hadd hintsen árnyat !

Kalászt-érlelő nyár derekán

Fölöttem muzsika szóljon.

A kalászek acélos szemű, telt feje

Egymáshoz verődve adja a ritmust.

S ha jó majd a vidám aratás,

Csengő kaszapengés ideje :

Marokszedő lányok csattogó dalára

Föléledek haló poromból,

S folytatom legszebb álmaimat,

A forró napmezőn merengve.

A nyári delelőn pedig,

A szil és hárs koronája alatt,

Megvonul majd egy-egy szerelmes ifjú,

Egy-egy epedő lányka : pihenni.

Tüzes tekintetével az ifjú

Bevallja kedvesének szerelmét,

Fejét ölébe hajtja,

Ahogy én áldoztam egykor

Tűzszemek hajnalánál.

. . . Ha meghalok, temesetek el
Nagy messzi rónaság közepén,
Ott akarok élni tovább:
Telt kalászkok acél muzsikájánál,
Pacsirta dalánál,
Száguldó viharok szabadságot lehellő,
Fenséges zúgásánál!

PALYA.

Tévedések, álmok,
Zokogó sorok.
Kálváriák, önvád,
Kinzó ostorok.
Tavaszi találkák,
Őszi sóhajok.

Képmutató népség,
Vihar, jégverés.
Toldottfoldott jókedv,
Öreg szenvedés.
Bemohosult sirhant,
Örök feledés.

A GRÁNICON.

Finánc volt az istenadta,
Gyermekifjú, szőke székely.
Vámot vett a sorompónál,
Kufárokat tartott féken.
Posztja ott volt a gránicon,
Hol harsonáz az Olt habja,
Vadvirágok nézik útját,
És Negoj, a hegyek apja.

Egyszer arra kocsikázott
A jegyzőék ifjú lánya.
Köszöntötte, s a kisasszony
Oly kecsesen felelt rája.

Kék fátyola, pántlikája
Lebegett az esti szélbe',
S valahogyan belekapott
A kis finánc halk szívébe.

A gránicon sírt azóta
Citeraszó minden este.
A finánc a csillagoknak
Árvaságát zengedezte.
De csakis a csillagokig,
(S tán addig se) szállt danája :
„Volt egyszer egy szegény ifjú,
Meg egy gazdag királylánya“ . . .

Egy nyugtalan őszi este
Történt aztán, ami történt :
Az erdélyi szorosokba
A Nemere sodort örvényt.
Oláh-hadak áradata,
Alattomos, szennyes, gyászos,
Méltó sunyi testvéréhez,
A fekete éjszakához.

Posztot állt a vámház előtt
A kis finánc akkor éjjel.

Közeledő ember-csapat
Nesz-zajára figyel, kémlel.
Egy hadnagyot száz oláhval
Oda segít az éj árnya . . .
Hangos a szó gőgös ajkán :
„Merre van a jegyző háza ?“

Bujj el, csillag, sóhajt a poszt, —
Bujj el égen, bujj el földön ! . . .
. . . Célba veszi a hadnagyot,
A kis finánc támad rögtön.
. . . Durran a cső . . . A vámházat
Megrohanják, mócok, százan . . .
A finánc csak maga halt meg,
Amazokból éppen hárman.

Túz nyaldos már tetőt, falat . . .
Itt az oláh, magyar, ébredj !
Megtámadott szép hazádnak,
Határait véd meg, véd meg !
Menekülj, nő, szép lány, gyermek,
Óh menekülj jegyző lánya ! . . .
Éji utad ragyogja be
A kis finánc glóriája !

ARANY.

(Születése századik évfordulóján.)

Elénk a tavasz arca hozza Toldit :
Mint küzd farkassal, Györggyel délcegen,
Packázó csehvel, aki térden ordít
Kegyelemért a Duna-szigeten.
Kürt hív a király nápolyi sergébe,
Lovagok közt hol Lajos legnagyobb.
Szívünkbe derút lop Toldi estéje,
Muzsikát ajkra, szemre : harmatot.

Tavaszi nyit Buda völgyén vérvirágot,
Éjszönyeget hint bársony-ibolya :
Buda s Attila halálharcba szállott,
S Ildát átkozza Gyöngyvér sikolya.
A hősege, — könnytelt szív drágagyöngye, —
Népet támaszt fel, pártos hun-magyart,
Ki önmagát döntötte siri ölbe,
S közöny avarja akit eltakart.

Zivatarok, megrázó sorsok, évek !
... Be fáj most nekünk minden harci kép ! ...
Csillanjon fel új drágakövek éke,
A Hunyadi-kor tárja föl szívét !
A Szibinyáni Jank farkas-ejtése
Bennünket is új dsungelekbe visz.
Igy lel a Dalnok búja enyhülésre ...
Táplálja azt a mult, ki benne hisz.

Reményevesztett nép bús Ossiánja
„Egyhangon tördelt bágyadt éneket.“
Viharvert szíve minden porcikája
Hives, borongó őszől reszketett.
Vergődött mint a tenger-árja,
Midőn habját a sziklához veri ...

Maró keserve tolta ajakára,
Hogy a butának sorsa édeni.

Ezer kínoknak a kebel kitárva,
Ti jöttetek ép, zordon balladák,
S fakó lován Edvard, a gőg királya,
Ki ötszáz velszi bárdra mond halált.
Komor viszlénye vad tűz-sugaraknak,
Tört szemek éje sötéten mered . . .
Itt örvény árja bűg, szívek szakadnak,
Ott Ágnes asszony könnyesen nevet.

A nép nyelvének érces csalogánya . . .
A szónak szint, új veretet adott.
Művészetének termő tartománya
A nemzet multja, ódon zamatok.
Korok csendülnek ki olyik szavából,
Lovas danája puszta Don tövén,
S mikor a szenthitű László király szól:
Ó templomívből árad a tömény.

Meséi folynak mint a Tisza árja,
Ha rá tüzet a nyár délnapja ont,

S gerjesztő vágy ég a piros sugárba',
Míg messze kék harangok nyelve kong.
El nem ragadja hevében a véglet,
Szivárványfényű méla humora.
Kedvének fékje az eleven élet,
A való, e százszemű cimbora.

Költő nem szántott még mélyebbre itten,
S magasbra sem íveltek itt sasok.
Rembrandt ecsetje duskált annyi színben,
Amennyitől szavai ittasok.
Csodás plein airben ragyogtatja őszét,
S amik alatt pihent: a tölgyeket.
Véső szolgálja, ha formálja hősét,
Sorai néha kész orkeszterek.

Ő csak született. Kincsül Isten adta.
Csak jött, halála nem lesz néki itt.
„Vagy meghal-e, ki milliókra hagyta
Dús élte kincsét“: látnok műveit!
Mint ő a nagy Dantéről énekelte:
Állunk vizének mélyei felett,
Hol bő forrásként a nagy évek lelke
Kristálykőzetből hoz fel fényeket.

Bús Csonka-torony, vig Szalonta földje,
Bocskay-hajduk, talpig emberek,
Te pásztortűz, te sűrű nádas örve
Ti délibábok, rekkenő delek,
Felhők, borongva száguldók az égen,
Szüremelő esték, rózsás hajnalok:
Ti szépültetek meg költészetében,
Ti csodafények, ti dúsgazdagok!

Kunyhó ölében sarjadt szittyá lélek,
Sudár tölgyednek izmos ágai
Paloták tornyán túl felhőkig érnek,
Hol már csak a sas tud megszállani:
Élsz mint eszményünk, és növeszt a távlat,
A magyar évek, küzdő századok,
Kivel Petőfi, Vörösmarty szállnak
Egünkön . . . három halhatatlanok!

ROZI ÉRKEZÉSE.

Szárnya, szárnya, szárnya az égi madárnak...
Nehéz várakozni az édesanyának.
Nehéz a szilvének — így iratja neki,
Elszakadt kis ágát míg meg nem öleli.
Látogatóba bár, csak jöjjön haza már,
Mint szülött fészkére tavasszal a madár.

A pósta szekerén siet is a válasz,
De, édes Teremtőm, csupa kifogás az!
Most ezért, most azért, bár hisz ő is várja,
Az anyai csókot szomjúzva kívánja.

Kiárad Bacsóné, szive teli nagyon :
Jaj, én a levelet hiába iratom !
Jaj, ha én a tollat magam vezethetném,
Szántását nékie bánattal bevetném !
Jaj, mert így a lelkem nem ismer nyugalmat,
Mégfogta valami tolvaj gyanuharmat !
Jaj, mert Pest-Budában kelendő a virág,
Kelendő, hullandó, s nem bánja a világ !

Cseregett a szarka, jelentett vendéget,
Várvavártat, kedvest Bacsóné lelkének.
Az bizony, levél is érkezett kezéhez,
A Rozi írása, szorítja szívéhez.
Azt írja az édes a selyem-papíron :
„Édesanyám, reszket a kezem, míg írom,
Szombaton estére, estharangszó táján,
Otthon leszek, belül a kapufélfáján !“

Bacsóné harmatos kék szeme felszárad :
Öröm öntözte meg, nem a felhős bánat.
Az estét előre festi mint a gyermek . . .
Süt majd egy libát is, épen hizlal egyet.

. . . Gólya kelepel a vén ház tetejében,
Pipál a fakémény mellette kevélyen.

Bozontos nagy fejét magasra emeli,
Tán bizony a Rozit kémlelik szemei ?
Jön-e már ? . . Bacsóné ki-kitekint egyre . .
Szárnyával veri már a falut az estve.
Estére ily soká sohse harangoztak.
Rossz torony, rossz óra. Az anyaszív rosszabb.

Kimegy az udvarra, de fáradt már igen,
Leül várakozni diófa enyhiben.
Suttog-buttog a lomb. Esti szél mozgatja,
Álmot hoz szárnyain, — álomba ringatja.

A földet a kelő hold fénye előnti,
Bacsónét a Rozi mihamar köszönti :
„Adjon Isten, anyám !“ . . . „Hozott Isten,
[lelkem ! . . .
„Eljöttem, eljöttem, öleljen meg engem !“
„Beteg vagy-e, Rozi, mi nagy bajod lehet ?
Ez a szem nem szemed, nem a tekinteted ?“
Felel a lány halkán, akadozik sűgön :
„Elestem, elestem az egyenes úton“ . . .
„A selyemruhád vitt ugy-e a rossz útra ?
Arany fülbevalód mért nem dobtad kűtba,
Köves gyűrűdet a haragos Dunába . . .
Jártál volna holtig kis karton ruhádba !“

Almodik . . . Ihol meg a Rozi betoppan,
Bacsóné föl se néz, szive meg se dobban.
Azután rezzen föl, arra nyitja szemét,
Hogy szótlan valaki csókolgatja kezét,
Ruháját, orcáját, — öleli a lábát . . .
Ijedt szemmel néz, kémkedi lányát :
Meztelen a füle, karton a ruhája,
Tekintete fehér, piroslik orcája,
Érintetlen szive mint a csillag fénye . . .
Zokogva borulnak egymás kebelére.

TARTALOM.

	Oldal
A harangozó	7
Boldogság ?	9
Nyáréji emlék	12
Győzelem	14
A Várban	16
A tengerszem	18
Az utolsó rózsa	20
Február végén	22
Álmok földjén	24
Dunaparton	26
Balatoni éj	28
A Vérmező	30
Ébredés az erdőn	32
Hadihajó avatására	36
Az ápolónő	38
A hunok	40
Országházára	42
Éjszaka	43
A szőke Elba	45
Keresztúton	47
Utravaló... ..	48
Berta	49
Találkozás	50

Kőszeg
 Te róz
 Nyári
 Petőfi
 Júliusi
 Vasárn
 A bud
 Pesti
 Bölcső
 A bud
 Rövid
 Hegye
 Folyik
 Tulipá
 A tint
 Kávéh
 Legyő
 Szíven
 Jőjj!
 Orkán
 1915. s
 Feri ö
 Ha m
 Pálya
 A grán
 Arany
 Rozi é

	Oldal
Köszegi Zsuzsika	51
Te rózsaszál vagy	54
Nyári erdő	55
Petőfi	57
Júliusi éj	60
Vasárnap délután... ..	63
A budai várkertben	65
Pesti éjszaka	67
Bölcsődal	69
A budai barát	71
Rövid nyár	73
Hegyek és szívek	74
Folyik a víz	75
Tulipántos öreg láda	77
A tinta	79
Kávéházban	81
Legyőztelek	83
Szívem	86
Jőjj!	87
Orkán	88
1915. Szilveszter estéjén... ..	90
Feri öcsém	92
Ha meghalok	94
Pálya	97
A gránicon	98
Arany	101
Rozi érkezése	106

HAVAS ISTVÁN MUNKÁI:

Útban. Költemények. (Elfogyott.)

Tűnő évek. Költemények. (Elfogyott.)

Part felé. Költemények. (Elfogyott.)

Versek. 1918.

Ivadék. Elbeszélések.

Töretlen uton. Regény.

A császár óbestere. Regény.

Tomajfüredi arany napok.

Elbeszélések.

|||||
:
:
.)
|||||

Korvin Testvérek Budapest

